

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/do-pobrania/publikacje-bezplatne/99873,Podporucznik-Kazimierz-Chmielowski-Rekin-19251950-PDF-do-pobrania.html>
12.07.2026, 05:53

Podporucznik Kazimierz Chmielowski „Rekin” 1925–1950 (PDF do pobrania)

Autor:

Ostapiuk Michał

Do pobrania:

[Podporucznik Kazimierz Chmielowski „Rekin” 1925–1950 \(pdf, 38.07 MB\)](#)

Opis

Michał Ostapiuk, *Podporucznik Kazimierz Chmielowski „Rekin” 1925–1950*, Białystok-Olsztyn 2020, 160 s.

[Wersja elektroniczna w Bibliotece Cyfrowej IPN](#)

Publikacja ta przypomina o 70. rocznicy zamordowania przez komunistów podporucznika Kazimierza Chmielowskiego – jednego z najdzielniejszych żołnierzy antykomunistycznego podziemia niepodległościowego. Mord „Rekina” – bo taki przyjął pseudonim w konspiracji – miał miejsce 1 kwietnia 1950 r. w białostockim więzieniu. Chmielowski walkę o wolną Polskę rozpoczął już w 1943 r., gdy jako ochotnik wstąpił do oddziału Gracjana Fróga „Szczerbca”. Z 3. Wileńską Brygadą AK przeszedł cały szlak bojowy. Za męstwo został odznaczony Krzyżem Walecznych. Gdy w 1944 r. Wileńszczyznę podbili Sowieci, „Rekin” (gdy leżał ranny w szpitalu) został aresztowany i wywieziony w lipcu do Kaługi. Zdołał zbiec z niewoli i w maju 1945 r. dotarł do Białegostoku. Europa wtedy świętowała zakończenie wojny. Chmielowski 9 maja wstąpił do 5. Wileńskiej Brygady AK, formacji walczącej z sowieckim okupantem. Bił się z komunistami do września 1945 r. Po rozwiązaniu oddziału nie zrezygnował z konspiracji. Wstąpił w szeregi Narodowego Zjednoczenia Wojskowego kontynuując walkę partyzancką. Dowodził 3. Wileńską Brygadą NZW i na jej czele odniósł wiele spektakularnych zwycięstw. Dowodził z brawurą, a zarazem rozsądnie i odpowiedzialnie. Podobny tu był do podporucznika Zdzisława Badochy „Żelaznego”. Po zaprzestaniu walki zbrojnej Kazimierz Chmielowski opuścił Białostocczyznę, podejmując próbę życia w warunkach nowej okupacji. Rozpoczął studia, zakochał się... Wszystko to brutalnie przekreślili komunistyczni siepacze. W grudniu 1948 r. „Rekina” aresztował UB. Był podczas śledztwa torturowany, ale zachował pełną godności postawę. Potem czerwoni mordercy w sędziowskich togach skazali go na śmierć i zabili. Ubowcy aresztowali także jego ojca – Maksymiliana Chmielowskiego – którego w grudniu 1949 r. zamęczyli w białostockim więzieniu. Sam „Rekin” walczył do końca – tuż przed wykonaniem wyroku pobił jeszcze swojego kata. Kazimierz Chmielowski był polskim patriotą. Cieszył się szacunkiem przełożonych, kolegów oraz podkomendnych. Był lubiany, pełen pozytywnej energii, ciekawy świata – nie miał szans życia w komunistycznej rzeczywistości, co potwierdził tragiczny finał jego żywota.

Materiał, który dla Państwa przygotowaliśmy składa się z trzech części. Pierwszą jest biogram „Rekina”; drugą – wybór archiwaliów powstałych podczas jego pobytu w białostockim więzieniu. Trzecia część, najobszerniejsza, to wkładka ilustracyjna prezentująca życie i walkę naszego bohatera.

SPIS TREŚCI

- Słowo wstępne
- „Rekin” - zginął z wiarą za święty cel
- Dzieciństwo (1925-1939)
- W oddziale „Szczerbca” (1943-1944)
- Dowódca Akcji Specjalnej (1945-1946)
- Aresztowanie i proces (1948-1950)
- „Rekin” w więziennych źródłach
- „Rekin” w fotografii

Wypowiedź autora książki - Michała Ostapiuka

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

[Zobacz inne publikacje](#)

[wstecz](#)

e-Book

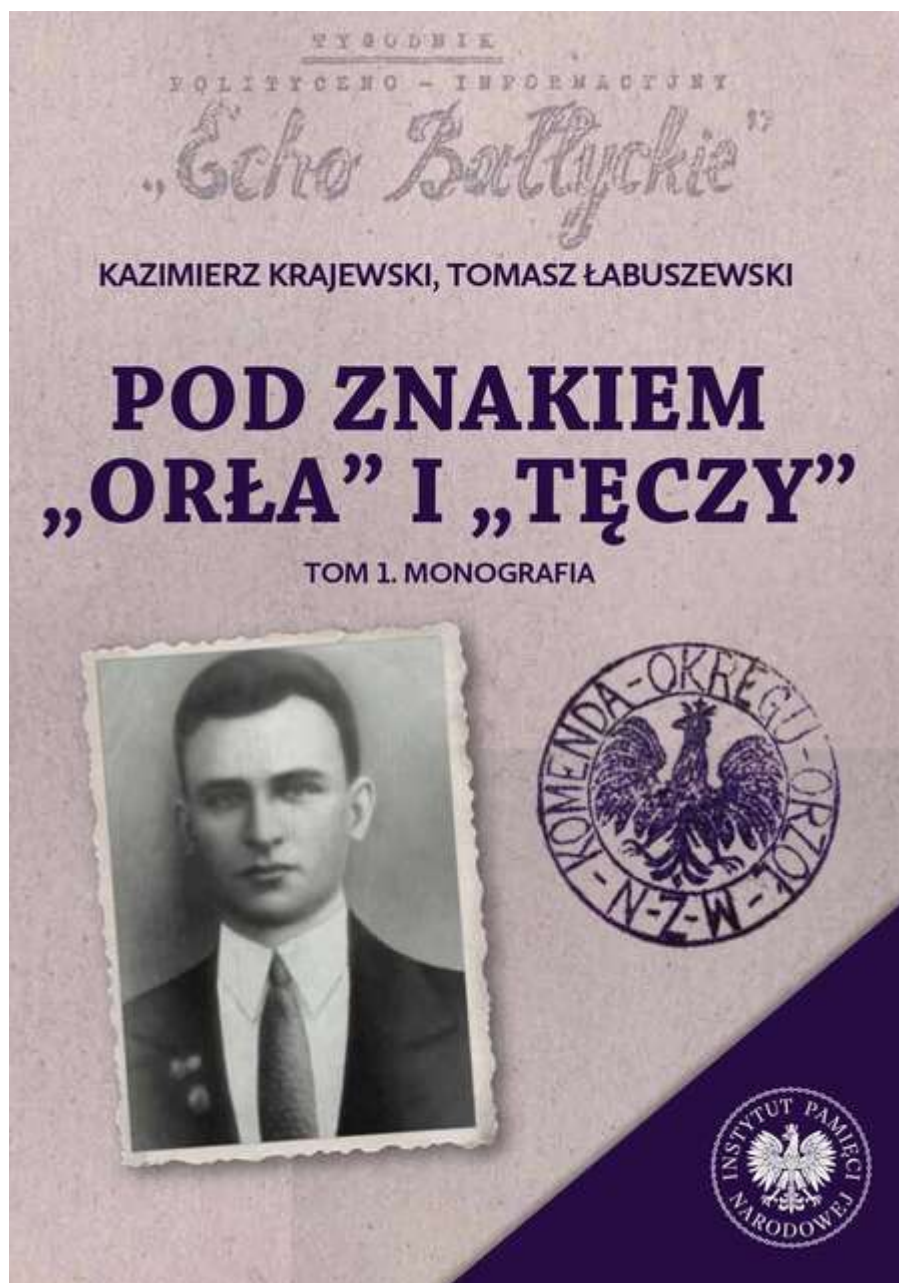
Z archiwum pamięci. 3653 więzienne dni

Książka

„Żegnam wszystkich”. Henryk Urbanowicz „Zabawa”. Biografia harcerza i żołnierza brygad wileńskich Armii Krajowej kpt. „Szczerbca” i mjr. „Łupaszki”

Książka

Pod znakiem „Orła” i „Tęczy”. Trzy komendy XVI Okręgu Narodowego Zjednoczenia Wojskowego na północnym Mazowszu. Tom 1: Monografia

[dalej](#)